

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by the

Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 8878.

Yearly subscription rates: In U. S. \$6.00; foreign countries—\$8.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the act of March 3, 1879.

SULAUKĖ, KO NOREJO.

Translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on April 2, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

Mūšiai tarpe rusų ir lenkų kariūnėms eina visu frontu nuo Dauguvos iki Podolijos. Rusijos raudonoji armija atakuoja lenkai ginasi. Aštirusių susirėmimų įvyko Pripiečio rajone ir Podolijoje, Kamenece Podolsko rajone. Mūšiuose nemaža rolė lošia kariniai laivėliai monitorai. Pripiečio upen suleista gana didelė rusų flotilija. Gi francūzai parūpino lenkams irgi nemažą skaičių monitorų. Taigi mūšiai eina ir vandeny plote. Frontan sutraukta didelis skaičius šarvuotų automobilių ir orlaivių. Visa tai rodo, kokie aštrūs, kokie kolosaliai mūšiai ten eina.

Pereitą nedėdienį tuluose laikraščiuose paskelbtosios žinios apie visuotinę lenkų traukimąsi atgal ir apie Vilniaus užėmimą bolševikų kariūnėse pasirodė esą per ankstybos. Pradžioje savaitės iš Varšavos Associated Press pranešė smulkmeniški žiniai išrankiotų iš oficialinių lenkų štabo pranešimų. Lenkai sakosi atsilaukę. Tačiau atsiminus tą faktą, kad Varšava visuomet begalo mėgdavo girties, tuoj puola į akį, kad ši sykį Varšava nesigiria jokiais laimėjimais. O jeigu jau lenkai nekaltai apie laimėjimus, tai, vadinasi jiems prisieina gana riestai.

30 dieną kovo iš Varšavos yra pranešimas, kad Podolijos fronte lenkų kariūnė atkariavo tulas apygardas, kurias pereitą savaitę buvo užėmė bolševikai. Šiuo pranešimu lenkai nenorėdami prasitaria, kad pereitą savaitę jie turėjo stambių pralaimėjimų. Štai kodėl pereitą savaitę Pilsudskis ir kompanija tylėjo taip, tarytum žemes būtų pardavę.

Galima, vadinasi, pabiežti tą faktą, kad lenkai jau nepajiegia užpulti bolševikus, bet tik ginasi nuo jų. Apie ofensyvą lenkams neprisieina svajot. Verta taip pat pažymėti tą daug reikšiantį faktą, kad Maskvos pranešimai apie veikimą karės fronte sistemaciai užslepjami. Bėgiu pusantros savaitės nepaskelbta jokios bevielės telegramos iš Maskvos. O juk yra gerai žinoma, kad Maskva kiekvieną dieną išduoda kuoplačiausį raportą apie padėtį karės fronte. Turbūt nemalonūs lenkams Maskvos pranešimai, jeigu ant jų uždėta tokia aštri cenzūra.

Lenkai, kaip girdėt, jau šaukiasi pagalbos iš vadinamosios tautų lygos. Jie nori gaut karinės talkos. Tas, žinoma, taip pat rodo, kad jų padėtis yra labai opi. Vargiai betgi tos pagalbos jie gaus. Talkininkai ir patys per daug darbo turi. Revoliucinis judėjimas Vokietijoje paralyžiuoja marsalo Fošo plenus. Iš šiaurės pusės ir lenkus žiūri nedrauginga Lietuva. Iš vakarų Vokietija. Gi viduryje pačios Lenkijos vis labiau ir labiau auga revoliucinis judėjimas. Net oportunistinė Socialistų Partija griežtai nusistatė prieš valdžią. Visa šalis reikalauja taikos su Rusija.

Šiomis dienomis Lenkijos valdžią pasiuntę pranešimą Sovietų valdžiai, jog ji sutinkanti pradėti tarybas apie mūšius pertrauką. Susisprato, mat!

Kai gavo piltį į kailį, tai tuoj žmoniškiau pradėjo kalbėti!

MIRTIES IR GIMDYMO BATALIONAI

Rusijoje Kerenskio laikais buržuaziją norėjo išgelbėti taip vadinamas "mirties batalionai", susibūrę iš moterių-buržujų. Ir kiek buvo spaudoje lermo, kiek asmenų apie tą batalioną, apie "pasaulio" karzyges, kurias paskutinės apėjo Kerenskį. Buržuazinė spauda garbino, šlovino ir į padangas kėlė batalionininkes. Nemažai apie jas rašė ir lietuvių spauda. Net ir dabar laikraščiuose "Dirva" negali persiskirti su tuo mirties batalionu, nuo kurio jau ir dulkių nebeliko.

Bet tas "mirties batalionas" neišgelbėjo Rusijos buržuazijos nuo to pavojaus, kuris jai grėsė. "Mirties batalionas" jau mirė ir už jo dušėlę niekas nesukalbėjo ei poterį.

Dabar "Amerikanskija Izvestija" praneša, kad aryzjuje vienas medicinos akademijos profesorius pasakė, kad Francija gali išgelbėti "gimdyimo batalioną". Jis sako, kad francūzų tauta greitai laiku išnyks, kad prie to neprileidus, būtina reikia organizuoti gimdyimo batalionus.

To profesoriaus plenas toks: būtina reikia organizuoti luosnones merginas, norincias būti motinomis sutinkancias pagimdytus kūdikius atiduoti valdžiai, ir rūpinis juos auklėti. O kad tas plenas būtų paskmingesnis, būtina reikia nacionalizuoti visus vyrus, y. išleisti įstatymą, kuris leistų kiekvienai "gimdymo

bataliono" narei bile vyrą, jai patinkamą, pasikviesti atlikimui lytiško akto ir vyras neprivalo atsakyti. Atsisakančius nuo pakvietimo, bausti įstatymais. Profesoriaus supratimu, tokiu būdu galima būsiai padidinti Francijoje gimimų skaičių ir išgelbėti tautą nuo išnykimo.

Kitaiip sakant, profesorius paduoda sumanytą panaikinti porinį gyvenimą, panaikinti šeimynas, o jų vieton suorganizuoti veislines moteris po priedanga patroitinės skraistės, po priedanga karzygių gelbėjimui savo tautos ir priversti visus vyrus lošti drigantų roles. Čaro laikais Rusijoje valdžia užlaikydavo veislines kumeles ir drigantus, o dabar Francijos buržuazija jau galvoja panašiai pasielgti su žmonėmis.

Kokios gali būti pasekmės iš tų veislinių batalionų, tuo tarpu mes nekalbėsime. Tik tiek turime papriežti, kad viso pasaulio buržuazija nuolatos lojo ir dar tebeloja, kad socializmo tvarkoje išnyks šeimyniškas gyvenimas, nebus porinio gyvenimo. Ir kada Rusijoje pradėjo vykdyti socializmo tvarką gyveniman, tai pirmiausiai socializmo tvarkos priešai griebėsi provokacijų, jie pagamino provokatorišką dokumentą, kuriame nurodė, būk bolševikai išleide įstatymą nacionalizuoti visas jaunas moteris. Ir tuomet viso pasaulio buržuazinė spauda šaukė, kad bolševikai Rusijoje jau panaikino porinį gyvenimą, kad dabar Rusijoje lytiškas gyvenimas sulgyntas su keturkojų neporinių gyvenimu. Žinoma, ta provokacija greitai paaiškėjo ir likosi iškelta į viršų. Pasirodė, kad tą dokumentą sufabrikavo kontr-revoliucionierių abazo aficeriai.

Bet ką kapitalistų spauda sako apie dabartinę Francijos profesoriaus receptą? Ar ji protestuoja? Niekio panašaus. Ji tyli ir tuo savo tylėjimu pritaria. Jeigu Francijos buržuazinė valdžia tą sumanytą pradėtą gyveniman vykdyti, tai buržuazinė spauda ir tuomet tylėtų.

Socializmo idejos pasekėjai dar niekur nėra išreiškę tokios nuomonės, kad panaikinti porinį gyvenimą ir jo vieton organizuoti veislinius batalionus, o buržuazijos šulai jau tokius savo plenus viešai skelbia.

Štai jums parodymas, kas nori panaikinti porinį gyvenimą.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

ST. KAIRYS GAVO "ATLYGINIMĄ". Lietuvos "socialdemokratų" lyderis St. Kairys, kuris pirmiau bendrai veikė su Lietuvos buržuazija ir net buvo ministerijoje, dabar, už pasidaravimą del buržuazijos, gavo atlyginimą—ta pati buržuazija ėmė jį ir suareštavo. Dabar jis pats "Darbo" No. 12 rašo apie patikusią jį nelaimę ir priduria, kad visgi buvęs greitai tardomas ir areštats greitai pasibaigęs paliuosavinu.

LIET. NEPRIKLAUSOMO MYBĖS ŠVENTĖ IR "SOCIALDEMOKRATAI". Lietuvos laikraščiai labai džiaugiasi apvaikščiojimu "Lietuvos nepriklausomybės šventės" ir visomis iškilmėmis. Tose iškilmėse dalyvaavo visa Lietuvos buržuazija, prie kurios neprileido net "Darbo" korespondentų. Kaune net žmonėms buvo uždrausta vaikščioti toms gatvėms, kurios vedė prie tų, iškilmų. Vienok mūsų taip vadinami "socialdemokratai" gavo progos tose iškilmėse dalyvaoti ir net prakalbas pasakyti. Mykolas Biržiška buvo "socialdemokratų" nuomonės išreikšėju, bet neturėdamas tam tikrų žodžių, pavartojo Maironies žodžius, susukdamas: "O, Vilniaus neužmiršk, lietuvi!"

Dabar Lietuvos buržuazinė spauda p. Mykolą Biržišką skaito savo žmogumi, o "socialdemokratai" — savo. 133,000 ŠNIPŲ. Mes jau minėjome apie išpažintį Doyle, kuris per 30 metų darbavosi privatinėje šnipų agenturoje. Savo laisnake Wilsonui jis štai ką dar pasakoja: Visoj Amerikoj yra 133,000 šnipų. Detektyvų agenturų yra išviso 10,000. Privatiniai kapitalistai per mėnesį išmoka šnipų užlaikymui 6 milijonus dolerių.

PILIEČIAI EINA SU SOCIALDEMOKRATAIS, O SOCIALDEMOKRATAI SU BURŽUAZIA. Bostono elektrikerių organas džiaugiasi, kad Lietuvos piliečiai eina su socialdemokratais, nes kada St. Kairys kalbėjęs Šiauliu apie linkėje, tai susirinkusieji priėmė jo pasiulytą rezoliuciją.

Rodosi, susispratę darbininkai neturėtų džiaugtis, kad Lietuvos piliečiai eina išvien su tokiais ponais, kaip "socialdemokratas" Kairys. Reikia atsiminti, kad Kairys ir jo partija eina išvien su smulkiosios buržuazijos partijomis — su Sleževičių, Rimkų ir kitų partijomis. Kairys ir jo partija remia smulkiosios buržuazijos, o ne darbininkų reikalus ir tokiems darbininkais gali džiaugtis tik "Ke-

1 d. lapkričio Chicagos bankieriai ir fabrikantai išmokėjo keturioms šnipų agenturoms Chicagoje 80,000 dolerių, gi visos Amerikos šnipų agenturoms išmokėjo 150,000 dolerių. Exšnipas prašo Wilsono pasirūpint išnaikint privatinės detektyvų organizacijas. Jisai sako, kad Burnšai, Pinkertonai ir Thieliai nuodija atmosferą Amerikos gyvenimo. Tai yra lizdas provokatorių ir dinamitininkų. Veltui tik mums rodosi jisai prašo iš pono Wilsono pagalbos...

Exšnipas prašo Wilsono pasirūpint išnaikint privatinės detektyvų organizacijas. Jisai sako, kad Burnšai, Pinkertonai ir Thieliai nuodija atmosferą Amerikos gyvenimo. Tai yra lizdas provokatorių ir dinamitininkų. Veltui tik mums rodosi jisai prašo iš pono Wilsono pagalbos...

"NAUJIENOS" APIE EBERTO VALDŽIĄ.

Kaip tik Vokietijoje pradėjo kurtis Eberto-Noskės kompanijos valdžia, mes, nevedmainiaudami, nedvejojdami pasakėme, kad tai socialburžuazinė valdžia, kuri praduos buržuazijai darbo žmonių klesos reikalus. Ir kada mes taip kalbėjome, tai "Naujienos" plūdo mūs, tvirtino, kad ta valdžia esanti socialistų valdžia ir kad mes patys nežiną, ką kalbą. Kada mes "Naujienoms" dabar primename jų žodžius, tai jos vėl sako, būk mes meluoja, būk jos panašiai nesakiusios ir t. t.

Todel bus įdomu pažvelgti į "Naujienų" puslapius ir parsitikrinti, ar mes meluojame, ar jos užmiršo, ką vakar darė. "Naujienų" No. 293 — 1918 m. rašo: "Eberto-Haasės valdžia tvirtai laiko šalies vadeles savo rankose. Riausės, kurios įvyko pėnyčioje, nesulpnino socialistų valdžios autoritetą, o sustiprino; nes jos paskatino darbininkus ir kareivius tvirtiau remti valdžią..."

"Tuo būdu spēkos centras Vokietijos socialistų valdžioje krypta ne kairėn, o dešinėn. Ir tatau turi, kaip nurodėme, tą blogą pasekmę, kad įsigali scheidemanniečiai ir silpnėja ne vien triukšmingų spartakų, o ir nuosakųjų "vidurinių" socialdemokratų įtekėmė... Bet iš antros pusės, tas pakrypimas į dešinę yra geras tuos, kad jisai rodo, jogei Vokietijos proletariatas atmeta frakcionizmo taktiką..."

"Naujienos" tuomet išreikškė savo pasiganėdinimą tuomi, kad ebertiniai "socialistai" ima viršų, nepaisant tų, kad visas dalykas krypta buržuazijos pusėn. "Naujienos" tuomet matė geru ženklu, kad net buržuazijos vuodegos kautskiniai netenka įtekėmės. Jų visa viltis buvo Eberte ir kompanijoje.

Kada scheidemanniečiai paėmė viršų, tai "Naujienos" No. 297 tų pačių metų rašė: "Kai kas gali pasakyti, kad Vokietijos darbininkais vadovauja "netikri revoliucionieriai". Bet Vokietijoje juk įvyko socialistinė revoliucija! Nejaugi tad šitokioje revoliucijoje gali vadovauti netikri revoliucionieriai? Tikri revoliucionieriai yra tie, kurių veikimas yra pasekmingas, o ne tie, kurie sugalvoja gražesnę receptą."

Čia "Naujienos" ebertiniais ir noskiniais socialistams išduoda tikriausių revoliucionierių ir, žinoma, socialdemokratų diplomas ir magaryčių pridėda po

medalį už pasekmingą veikimą. "Naujienų" No. 300 tų pačių metų skaitome: "Vokietijos darbininkų ir kareivių tarybų suvažiavimas nutarė pavesti visą pilijomąją ir legislatyvę galę dabartinei socialistinei valdžiai, iki Steigiamasis Susirinkimas nepadarys atmainos..."

"Vokietijos darbininkai, reiškia, neatmeta aklai visa, kas yra rusiška. Priešingai, jie ima iš savo kaimynų, ką randa pas juos gera. O bolševizmo neima." Ir čia "Naujienos" užgria tarybų padarytą išdavišką žingsnį perduodant visą galę social-buržuazijai, kuriuos "Naujienos" pavadinano socialistine valdžia.

"Naujienų" No. 301 skaitome: "Taigi Vokietijoje jau praktiskai vykinama socializmo tvarka. Bet kaip mes matome, tatau daroma yra pleningai ir rimtai. Vokietijos socialistai žino, kad perkeisti visuomenę pačiuose pamatuose yra ilgas ir painus darbas, ir jie vengia pasikarsčiavimų, kurie gali išsaukti suirutę."

Vadinasi, Ebertai, Scheidemannai, Noskes ir kompanija griebėsi pleningai ir rimtai socializmą gyveniman vykdyti darbininkų reikalus išduodami buržuazijai ir vengdami, kad buržuazija ant jų neužsūstintų.

Kada jau Vokietijoje kilo nauja revoliucija, kada sukilo spartakiniai, tuomet "Naujienos" parodė savo šė: "Dešinieji socialistai yra palinkę prie buržuazinio liberalizmo. Spartakiniai yra palinkę prie blanquizmo. Nuosakų proletariato reikalų išreikšėjai yra nepriklausomieji socialistai. Mes tikime todėl, kad proletarinę revoliucijoje, potulų svyravimų tarpe Scheidemannai ir Liebknechtai paims viršų šios, "vidurinės", srovės idejos."

Taip, čia jau matome "Naujienas" nukrypusias į "kairę", nes tuomet dar nežinojo kuo ta revoliucija užsibaigs. Vienok tie "nuosakieji socialistai", ponai kautskiniai, nuvažiavo Eberto vežimėlyje panašiai taip, kaip ir dabar pasielgė. Ir kaip greitai kautskiniai socialistai atsidirė Eberto buržuaziniam vežimėlyje, taip greitai "Naujienų" kairumas išgaravo ir vėl pradėjo scheidemannizmas dvokti, nes "Naujienų" No. 4 — 1919 metų, jau vėl

ka gieda: "Ir, nežiūrint to, kad Vokiet valdžia yra socialistiška ir kad ji randasi darbininkų klesos rankose, Brooklyno "Laisvė" stengiasi lietuvių darbininkų tarpe sukelti priešiškumą ir panieką..."

"Ir, nežiūrint to, kad Vokiet valdžia yra socialistiška ir kad ji randasi darbininkų klesos rankose, Brooklyno "Laisvė" stengiasi lietuvių darbininkų tarpe sukelti priešiškumą ir panieką..."

"O tuo tarpu jisai pats ("Laisvė—laikraštis,—"Laisvė" Red.) dabar lieja pamazgą ant Vokietijos socialistų valdžios, kuri yra ne kas daugiau, kaip Vokietijos proletariato valios pildytoja!"

Vadinasi, jau vėl Eberto-Noskes valdžia yra socialistinė, jau vėl ji yra pildytoja Vokietijos proletariato valios, nes bepildydamą tą valiją nuveikė spartakų sukilimą ir" prie jos prisidėjo "nuosakieji" socialistai — kautskininkai.

Ir štai, kad pateisinus tuos "nuosakiuosius socialistus", tas šunvotes ant Vokietijos darbininkų kūno, "Naujienos" No. 6 — 1919 m., rašo: "Socialistai vėl yra priešai ne laikino "bendradarbiavimo" arba laikinos "vienybės" su ta ar kita buržuazijos dalim, o tikrai išsivadavimo klesinio savarankumo."

Reiškia, Ebertai, Noskes, Scheidemannai ir kiti nenuostoj socialistų vardo susidėdami ne tik su liberalinėmis, bet ir su monarchistinėmis partijomis, kad tik spartakinius nuveikus. Lyginai taip nenustoj socialistų vardo ir "nuosakieji socialistai" kautskininkai susidėdami su Eberto, Noskes ir Scheidemannai partija, kuriai pagalbėjo greičiau spartakinius nuveikti. Vieni jų pasiliko "socialistais", o kiti — "nuosakiais socialistais", gi "Naujienos" atsistoj per vidurį ir vieną dieną ėjo su ebertiniais, o kitą — su kautskiniais.

Kada ebertinių buvo kritiškesnė padėtis, tuomet "Naujienos" buvo kautskinėmis, o kada ebertiniai atsigaudavo ir jų padėtis pagerėdavo, tuomet "Naujienos" — su ebertiniais, tuomet jos "Laisvė" plūsta, kad pastaroji ebertinę "socialistinę" valdžią vadina socialburžuazine valdžia. "Naujienos" piestu šoko prieš "Laisvę", kuomet tik būdavo pavadinanti Vokietijos valdžią buržuazine ir visomis keturiomis ją gynė, kaipo tikriausią socialistinę valdžią, "pleningai ir sumaniai" vykdančią socializmo tvarką.

Sekanciuose "Laisvės" numeriuose parodysime skaitytojams, ką sako "Naujienos" dabar apie Vokietijos "socialistinę" valdžią.

Nepasisekimai ir kentėjimai auklėja ir drūtina žmogaus pabūdį ir priduoja jam ištvermės ir pastovumo.

Keir Hardie.

Žmonės yra rambūs ir sunkiai išjudinami. Papročiai ir prietariai laiko juos geležiniuose pačiuose.

Keir Hardie.

Keir Hardie.

Keir Hardie.

LIETUVOS ŽMONĖS BALSAS.

Susaudė draugai. Iš Pasvalio miestelio, rėdybos, sesuo rašo savo T., Cleveland, Ohio. Dėd, neilgas ištraukas.

"...Rašai, kad nori metu sugrįžti į namus. manęs tas būtų labai ir kad parvažiutum, nes n aš tavim pasimatyti, bet dalykas... del tavęs būtų geriau, kad pasiliktum tuos."

Kaip tu rašai, kad n asidarbuoti Lietuvos d lams, tai man rodos ne y ra kas darbuojasi. O važiuosi, paims į frontą; gyvastį savo padėti, o to!"

"Truputis apie tavo d Kazimieras Gustavičius vaimtas rusu kariūnėm buvo keturis ir pusę mė vi paimtas Vokietijos vėn, bet vėliau sugrį tinas Gustavičius savau jo kariauti prie b "aipti Stanislovas St čius, Povylas Figurinas kiu pasvaliečių išėjo į kėvklus kariauti. O š vų anasą šita Lietuvos mėnė ji nelaisvę ir suš"

Lenkų valdžia geres Lietuvių.

A. K. iš Punsko, Su riac J. K. į Cleveland, C dume tik ištraukas.

"Dabar parašysiu a vadžias. Pradžioje kau visą iš mūs vogę, pasl vektiniai. Pastarieji i ka ėmė. Ką pakasēm me, tai tas liko, o ką jome pakavoti,—tai atėnė. Kuomet išėjo tai šetuviai padarė džia. Lietuviai aršiau ką ėmė iš žmonių, valgomus daiktus atir suėdavo patys. Ir davo haumes mokėti lėjime sėdėti. O jei t sakei ant valdžios, tai kalėjimas sėdėti. Pu visos moterys sėdėjo Sėdėjo Miltakinė, Bel Šimanavicienė, mūs M jie norėjo pasodinti n a, bet ji pabėgo. Tu užėjo lenkai ir motin nuo kalėjimo.

Kuomet užėjo lenka mūs galva atsilėjo. dovanai neatimtinėja. ko pirkti, ateina pasi kiek reikalauji užm

Dar apie Lietuv P. N., iš Naumi rėd., rašo draugui S oklyna:

P. N. Naumiestis, : "...Be abejo, draug daugi šį tą išgirsti i ka, nors iš tavo lai tu, kad tai tau labat ty. Antra vertus, laikraščius, taj ir ga stebėti. Politikos r skritai nekoki. Juoc ja priekasy su ilgo mis per daug jau y galva. Tuluose at pilnai primena am rusų caro valdžią. I kurie žadino iš mie nepriklausomybės id buvo už tai pūdin muose, ir šlandien e yra vėl kisama jų ir neturi tos geidi vės. Bet už tat vi čiai, Ošauskai ir slopiną tą ideją su rais, iškilmingai Rusų Valstybės Dū padeda malšinti Lie mola," o šlandien tai savindami s bus tie šlykščiausi riasi, būk jie v Lietuvos neprikla nėjai, šitai pad aisku, negali būti ly, ir man matos, k nu tas laikas, k Smetonos eis šumi ti. Na, bus gana k..."

LIETUVOS ŽMONIŲ BALSAS.

Susaudė draugą.

Iš Pasvalio miestelio, Kauno rėdybos, sesuo rašo savo broliui T., Cleveland, Ohio. Dedame tik neilgas ištraukas.

„Rašai, kad nori vasaros metu sugrįžti į namus. Del manęs tas būtų labai malonu, kad parvažiuotum, nes norėčiau su tavim pasimatyti, bet antras dalykas... del tavęs būtų daug geriau, kad pasiliktum ant vietos.“

Kaip tu rašai, kad norėtum pasidaruoti Lietuvos darbininkams, tai man rodo nevertėtą. Ya kas darbuojasi. O tu atvažiuosi, paims į frontą; gali ir gyvastį savo padėti, o kas iš to?

„Truputis apie tavą draugus. Kazimieras Gustavičius buvo vaimtas rusų kariumenėn. Išbuvo keturis ir pusę metų. Buvo paimtas Vokietijos nelaisvėn, bet vėliaus sugrįžo. Antanas Gustavičius savanoriai išėjo kariauti prie bolševikų. Taipgi Stanislovas Steponavičius, Povylas Figurinas ir daug kitų pasvaliečių išėjo pas bolševikus kariauti. O Stanislovas Anlasas šita Lietuvos valdžia paėmė ir nelaisvė ir susaudė...“

Lenkų valdžia geresnė už Lietuvį.

N. K. iš Punsco, Suv. gub., rašė J. K. į Cleveland, Ohio. Dedame tik ištraukas.

„Dabar parašysiu apie mūs valdžias. Pradžioje karės busai visiška iš mūs vogė, paskui užėjo vokiečiai. Pastarieji ir-gi viską paėmė. Ka pakasėme po žemę, tai tas liko, o ką nesupėjome pakavoti,—tai vokiečiai atėmė. Kuomet išėjo „prūsai“, tai lietuviai padarė savo valdžią. Lietuviai aršiausia už viską ėmė iš žmonių. Visokius valgomus daiktus atimdinėjo ir suėsdavo patys. Ir dar reikėdavo bausmes mokėti arba kalėjime sėdėti. O jei tik ką pasakei ant valdžios, tai turi eiti kalėjiman sėdėti. Punsco veik visos moterys sėdėjo kalėjime. Sėdėjo Miltakūnė, Beliauskūtė, Šimanavičienė, mūs Mariutė ir jie norėjo pasodinti mūsų motiną, bet ji pabėgo. Tuom laiku užėjo lenkai ir motina išsisuko nuo kalėjimo. Kuomet užėjo lenkai, tai jau mūs galva atsilsėjo. Jie nieko dovani neatiminėja. Jei nori ko pirkti, ateina pasiklausia, ir kiek reikalauji užmoka...“

Dar apie Lietuvos valdžią. P. N., iš Naumiesčio, Suv. rėd., rašo draugui S. L. į Brooklyną:

P. N. Naumiestis, šakių apsk. „Be abejo, draugas žingeidauji šį tą išgirsti apie politiką, nors iš tavo laišku nesimato, kad tai tau labai domėn lijtų. Antra vertus, jeigu sekai laikraščių, tai ir gali šį tą pastebėti. Politikos reikalai apskritai nekoki. Juodoji reakcija priešaky su įdondži sutankomis perdaug jau yra pakėlusis galva. Tuluose atsitikimuose pilnai primena amžiną atilsų rusų caro valdžią. Daugelis tų, kurie žadino iš miego Lietuvos nepriklausomybės ideja, kurie buvo už tai pūdinami kalėjimuose, ir šiandien dar daugelis yra vėl kišdami į kalėjimus ir neturi tos geidžiamos laisvės. Bet už tat visoki Laukaičiai, Olsauskai ir Ko., kurie slopino tą ideją su rusų žandarais, iškilmingai girdamiesi Rusų Valstybės Dūmoj, kad jie padeda malšinti Lietuvoje „kramolą“, o šiandien šventvagis-kai savindamiesi svetimus darbus tie šlykščiausi begėdžiai girusi, būk jie visuomet buvę Lietuvos nepriklausomybės gynėjai, šitai dalykas stovint, aisku, negali būti ramybės šaly, ir man matos, kad ne už kalnų tas laikas, kuomet mūsų Smetonos eis šunims šeko pjauti. Na, bus gana apie politiką...“

Keir Hardie.

monės yra rambūs ir kiai išjudinami. Papro ir prietarai laiko juoc ežiniuose pačiuose.

Keir Hardie.

Rašo apie Kauno sukilimus. S. V., iš Balbieriškės miestelio, Suv. rėd., rašo F. M. į Minersville, Pa.:

„O dabar duodu žinoti, kad pas mumis navinos tokios. Labai didelė nepakainybė, labai dideli streikai. Buržuazija su darbininkais labai mušai. 22 d. šito mėnesio Kaune daug išmušė ir valnų (civilnų) žmonių, kad net iš armotų pradėjo šaudyti. Net ir žemė drebėjo.“

VIESŠAS PAPEIKIMAS

Kadangi M. Baltuškiene, būdama L.M.P.S.A. I rajono organizatorė, bandė primesti savo neatsakantį pareigų atlikimą (kas link tuom laiku rengiamo rajono prakalbų maršruto ir t. t.) rajono sekretorei A. Šalčiuvienei, tai šiūomfi išnešame L. Baltuškienei, kaip buvusiai L.M.P.S.A. I rajono organizatorei, viešą papeikimą už tokį pasielgimą.

L.M.P.S.A. I Rajono konferencijos, buvusios gruodžio 22 d., 1919 m., Paterson, N. J., išrinkta komisija.

M. Undžienė, M. Gričiūnienė.

Aleliuja.

Cucukas tupi ant kalno, Aš jį matau, kaip ant delno, Susirietęs garsiai loja, Vuodega aplink matoja. Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja.

Štai ir ateina žydelis, Alkanas, visas išbalęs; Koja, per koja vos velka, Kelnės labiau žemyn slenka. Aleliuja, Aleliuja.

Aleliuja jau išvydo, Nieks nematė tokio žydo, Barzda aplinkui apaugęs, Ir taip eina pasišiaušęs. Aleliuja, Aleliuja.

„Kaimiet, geras žmogeli, Jau man valdžiu neprosai. Duokie sviesto, kiaušinė, Diev's duos užtai avinuką. Aleliuja, Aleliuja.“

„Maitinau tave, kaip buvo, Kol Smetonos čia nebuvo, Dabar atim gspadinė, Ir ta valdžia smetoninė. Aleliuja, Aleliuja.“

„Turėjome javų kluonus Ir grūdų pilnus aruodus, Dabar matom tuščius puodus, Smetoninių darbus juodus“. Aleliuja, Aleliuja.

„Niu, žmogeli, būkie tvirtas, Še tau šakė ir tas ginklas! Išvengsi tos makalienės, Žydelis gaus vakarienės. Aleliuja, Aleliuja, Panpūzas.“

L. D. L. D. REIKALAI

Veikimo Dirva. (Taša)

Metinis raportas iš L.D.L.D. 6 kp., Montello, Mass., 1919 m. Per 1919 m. kuopa turėjo 5 susirinkimus. Buvo surengti visios prakalbos ir piknikas, kur pavyko gauti nemažai naujų narių. Per 1919 m. prisirašė naujų narių prie 6 kp. 44. Viso už 1919 m. užsimokėjusių narių buvo 119. Kuopos ižde pinigų yra \$70.69.

Siems 1920 m., nutarta platesnis programos kuopos veikimui. Susirinkimai bus laikomi kartą mėnesy.

St. Paražinskus, 6 kp. Fin. Sekr.

Inešimą referendumui, kad būtų mokama L.D.L.D. Centro Komitetui algos, kuris tilpo „Laisvės“ No. 43, parėmė šios kuopos:

- 77 kp., Cliffside, N. J.; 94 kp., Kenosha, Wis.; 103 kp., Hudson, Mass.; 31 kp., Lewiston, Me.; 52 kp., Detroit, Mich.; 20 kp., Binghamton, N.Y.

Viso viršminėta inešimą parėmė 6 kuopos, t. y. ganėtinai skaičius kokių L.D.L.D. konstitucija reikalauja. Dabartės at-

sidaro apkalbėjimo laikas, kuris tęsis iki 4 d. birželio, 1920 m. Per šį laiką kuopos gali daryti šiam inešimui pataisyti nuomones per organą „Laisvė“. Pasibaigus apkalbėjimo laikui, inešimas bus leidžiama referendumui.

Inešimas referendumui.

L.D.L.D. 139 kp. Kempton, W. Va., laikytame susirinkime 7 d. kovo, nutarė paduoti referendumui inešimą, kad L.D.L.D. nariai mokėtų metinių mokesčių vietoje \$1.00, \$3.00 ir metus.

Šio inešimo motyvai yra se-kanti:

Kadangi nuo L.D.L.D. susior-ganizavimo mokesčiai yra veik-tie patys, ir

Kadangi popiera ir kitos reik-menys del spausdinimo knygu yra pakilę bent 3—4 kartus augščiau, negu buvo 5 metai atgal. Todėl, mokėdami \$1.00 metams, labai mažai ką galime nuveikti knygų leidimo srityje. Mēs kviečiame kitas L.D.L.D. kuopas prie apsvartyimo šio inešimo.

Pirm. A. Dilius, Sekr. J. Preikšas.

Iždininkas M. Endrikis.

Jei nuo pasirodymo šio inešimo organe, parems jį bent 5 kuopos bėgyje 60 dienų laiko,

KORESPONDENCIJOS

APIE LAZDYNO PRAKALBĄ.

WORCESTER, MASS. — 27 d. kovo Lietuvos Mechanikų Sąrysis turėjo surengęs prakalbų vakarą Lietuvos valdžios atstovui „kapitouni“ Lazdynui. Jis kalbėjo apie Lietuvos Sargų ir lietuvių mechanikų organizavimą naudą. Kaip kalbėtojas, jis yra labai prastas, neturi jokio oratoriško išsilavinimo. Ant klausytojų jis nepadaro jokio įspūdzio. Šį-tą papasakojęs ir iš Lietuvos valdžios pranešimų paskaites, jis prašė klausytojų duoti jam klausimų, kas pagelbėtų jam aiškinti klausytojams pagaudajamus dalykus.

Apie tulo vyruko klausimus ir kapitono atsakymus, kas, matoma, buvo iš kalno sumoksliai priręnta verta yra pasakyti keletą sakinių del jų žioplumo. Užklausta, kokios klesos žmonės yra renkami Lietuvoj į valdis-kas vietas — darbininkų klesos, ar kokios kitos? Kapitonas at-sakė, kad tie yra išrenkami, kurie pasirodo iškalbingesniais. Taigi, kad būti išrinktu, reikia molintis gražiai ir teisingai kalbėti, kad pagavus žmonių sim-patiją, — pridūrė jis. „Aha, brolyti, — atsiliepė klausėjas, — o kada išmoksi gražiai kal-bėti, tada valdžia persekios.“ Ka-pitonas atsakė, kad Lietuvoj nėra nieko į tai panašaus. Val-džia ne tik nepersekioja kalbė-tojų, bet dar pati siunčia savo kalbėtojus (šliupą ir kitus) į miestelius ir kaimus švietimui žmonių.

Vargiai kas kitas gali pada-ryt žioplesnę iliustraciją priro-dymui visuotinos žodžio laisvės. Reiškia, jeigu valdžios samdo-mi kalbėtojai gali laisvai už val-džią kalbėti, tai geresnė žodžio laisvės negali būt. Tai tokis Lietuvos valdžios atstovo supra-timas apie žodžio laisvę. Ne-nuostabu, kad daugelis brangių Lietuvos sūnų, kitaip supran-tančių žodžio laisvę, tapo su-saudytais. Tokiai žodžio laisvei Lietuvoj viešpataujant, supran-tama, tik tie gali būt išrink-tais į valdiskas vietas už gražų iškalbumą, kurie panaudoja jį tvirtinimui esančios valdžios. Kurie drąsintusi panaudot savo iškalbumą, kad ir gražiausį ir protingiausį, padarymū pamatinių permainų valdžios formoj, toki būtų (ir yra) išrenkami (per valdžią) ne į valdiskas vietas, bet susaudymui! Tokiai žodžio ltsvei viešpataujant, aiš-

ku, kaip galima perstatyt sau nors ir renkamų Lietuvos valdininkų demokratingumą. Tik aršiausi reakcionikai gali įeiti į valdiskas vietas, panaudodami tik jiems teikiama žodžio laisvės apdūmimui žmonių akių. Kokia žodžio laisvė yra Lietu-voje, ypač blaivesnio proto darbininkams, parodo uždraudimas nelabai seniai rengto profesiji-nių sąjungų seimo ir uždary-mas tulų Lietuvoj ėjusių laik-raščių. Bet Lazdynas sako, kad nieku panašaus į persekiojimą už skleidimą savo minčių nėra. O, ironija!

Kapitonas labai nusiskundžia, kad Lietuvoj visko reikia, o veik nieko (išskyrus tulos ža-lios medžiagos) nėra. Taip e-sant, Lietuvos valdžia verčiama yra daryti kontraktus su Angli-ja ir kitomis valstybėmis del importo ir eksporto — del pa-vedimo joms išvežimo iš Lietu-vos žalių medžiagų ir įvežimo jon įvairių išdirbinių. Mums tas nėra nuostabi nau-jena. Nuo jos mums plaukai nesistoja ant galvos iš nuosta-bumo ir mes neturime šaukti, kaip „Keleivis“, kad ve, žiūrė-kite, Lietuvos valdžia padarė Lietuvą Anglijos kolonija! To-kiškai mažai šaliai, neturint iš-dirbysčių ir apsisakbant sava-rankia valstybe, kitokių paseki-mių negalima laukti. Ar ji nori, ar ne, ji turi tapti kurios iš didžiųjų kaimyniškų valsty-bių valdine. Josios nepriklauso-mybė gyvuos vien žodžiuose. Gi pati tokios valstybės vald-žia, kontraktiniais ryšiais tvir-tai pririšusi ją prie kitos valsty-bės palieka niekuo daugiau, kaip tik tokios kitos valstybės interesų žandarų savo valstybė-lėj. Tos žandarmerijos pala-i-mi kalbėtojai gali laisvai už val-džią kalbėti, tai geresnė žodžio laisvės negali būt. Tai tokis Lietuvos valdžios atstovo supra-timas apie žodžio laisvę. Ne-nuostabu, kad daugelis brangių Lietuvos sūnų, kitaip supran-tančių žodžio laisvę, tapo su-saudytais. Tokiai žodžio laisvei Lietuvoj viešpataujant, supran-tama, tik tie gali būt išrink-tais į valdiskas vietas už gražų iškalbumą, kurie panaudoja jį tvirtinimui esančios valdžios. Kurie drąsintusi panaudot savo iškalbumą, kad ir gražiausį ir protingiausį, padarymū pamatinių permainų valdžios formoj, toki būtų (ir yra) išrenkami (per valdžią) ne į valdiskas vietas, bet susaudymui! Tokiai žodžio ltsvei viešpataujant, aiš-

K. Stepanavičius, (Bus daugiau).

Ispardavimas Geru Knygu

Čia pagarsintos knygos bus parduodamos pigesne kaina tik iki 30 BALANDŽIO, 1920 METŲ

Naudokitės ta proga tuojau, vėliau vėl reikės mokėti pilną kainą. Ispardaviną darome tuo tikslu, kad padaryti daugiau vietos knygyne, kuriame but galima sudėti naujai spausdinamas knygas. Nusipirk! Jeigu pats turi, tai padovanok savo draugui ar draugei, arba pasiųsk savo draugams ar giminėms Lietuvoje. Tokios knygos Lietuvoje labai pageidaujamos.

KNYGŲ SURASAS:

- K. MARKSAS — jo gyvenimo ir mokslo charakteristika, labai puikus ir naudingas veikalas kiekvienam darbininkui, kaina su gerais apdarais \$1.50, parduodame dabar už \$1.00. Ta pati knyga be apdarų, kurios kaina \$1.00, parduodame už 75c.
- BADAS, puikiasias Hamsun'o romanų suteikiantis ūpą ir smagumą, kaina su apdarais \$1.00, parduodame už 70c. Ta pati knyga be apdarų, kurios kaina 75c., parduodame už 40c.
- VOKIETIŲ KAREIVIO KARĖS ATSIMINIMAI, išpūdingiausi vaizdai iš baisiosios pasaulio karės, kaina \$1.00, su apdarais, parduodame už 75c. Ta pati knyga be apdarų, kaina 75c., parduodame už 50c.
- LAISVĖS KALINYS, smagus pasiskaitymas, poema, kaina 30c., parduodame už 15c.
- ISVOGIMAS 10 KALINIŲ IŠ PAVIAKO KALEJIMO ūimantis ir tikras atsitikimas, tačiau labai įdomus, kaina 20c., parduodame už 15c.
- RAUDONAS' JUOKAS garsaus rusų rašytojus L. Andrejevo apysaka, kaina 35c., parduodame už 25c.
- KAS TIE SOCIALISTAI ir ko jie nori, kaina 15c., parduodame už 10c.
- VELNIO BAŽNYCIA, vienatinis apie velnius ir jų bažnyčias teisingas ir ūimantis aprašymas, kaina 50c., parduodame už 30c.

Reikalaujami čia paminėtų knygų, kreipkitės šiuo adresu:

455 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Red. Atsakymai

M. PUKIUI, Chicago, Ill. — Kad „Naujienu“ bendrovė neišmoka savo šerinkams šerų, neapsimoka laikraštyje vietą užimti. Juk ta bendrovė suorganizuota ant kapitalistinių pamatų, turi pasidarius kapitalistinias įstatymus ir pagal juos elgiasi. Kas perka kokios nors bendrovės ar kompanijos šerus, tas pirmiausia privalo susipažinti su tos bendrovės įstatymais ir tikslais. Tuo tarpu pirkusieji šerus minėtoje bendrovėje to nepadarė ir dabar vėsti kokią nors polemiką arba rašyti, kad „Naujienu“ bendrovė neišmoka šerų, tuščias darbas, kuris naudos neatnės nei už sudilus centą, o kartais redakcijai gali būti dar ir nemalonumų.

DETROIT, MICH. — Detroitiečiai sujudinti artisto Jono Butėno dainomis ir, nesulauk-dami kito koncerto, pareikalavo L.D.L.D. 52 kp., kad surengtų šį pavasarį kitą koncertą.

Kadangi L.D.L.D. 52 kp. nėra bizno, bet apsvietos draugija, todėl ir nutarė rengti ne del pelno, tik del grožės.

Koncertą išpildys tik artistai, susidedanti iš rusų, lietuvių, anglių ir kitų tautų dainininkai ir muzikantai. Detroitiečiai turės dar vieną progą išgirsti puikų koncertą ir artistą H. Zalevskį, kuris su savo išlavintu tenoru linksmis svecius. Taipgi pirmą kartą pasirodys Detroito vaikų choras, vedamas p. Montremo.

Svarbiausia yra tas, kad visas pelnas bus darbo žmonių dienraščio „Laisvės“ popieros fondui. Koncertas atsisbus ned., 25 d. balandžio (April), 1920 m. Pradžia 7:30 val. vakare, „House of the Masses“ 619 Gratiot Ave., kampas St. Aušino. Reikia pastebėti, kad Detroito lietuviai darbininkai apturės dvi naudas, kurios jiems bus labai naudingos.

L. K.

vė viešpatauja, kad darbininkų leidžiami laikraščiai, jeigu porą mėnesių išsilaiko, tai labai gerai, o paskui tampa uždaryti. Todėl sunku patarti siųsti kokiam nors laikraščiui prenumeratą, nes pakol jį pasteks, tai jau laikraščio nebus.

M. RAGAUSKUI, Easton, Pa. — Pienigai gauti ir pakviuoti per „Laisvę“. Deportuojamų ir Kalinių Gelbėjimo fondas yra, jo adresas: 79 Hudson Ave., Brooklyn, N.Y.

NAUJIENŲ BENDROVĖS DALININKUI, Chicago, Ill. — Straipsnelio „Vėldainingas Pelnymosi Korporacijų Organizavimu“ talpinti negalime, nes tuomet prasizengtume prieš valstybės teises, ginančias tokias korporacijas ir leidžiančias organizatoriams pasipylinti.

VISIEMS, KURIE KLAUSIA A-BURDINGONUI. — Širdingai ačiu jimo, Fonda — su visokiais reikalais kreiptis reikia šiuo adresu: A. Bilda, 79 Hudson Ave., Brooklyn, N.Y.

S. NAUZIUI, Saginaw, Mich. — Ne del nuo mūs priklausomų priėmėsių jūsų žinutes negalime sunaudoti.

P. VAIRIS, Chicago, Ill. — Neapsimoka, drauge, garsinti panašūs galvatai.

Z. ZVIRBLIENE, Pittsburgh, Pa. — Lietuvoje iki šiol ėjo vienas geresnių darbininkų laikraščiai, tai „Darbininkų Gyvenimas“, leidžiamas Kaune. Bet ar jis dabar eina, mes nežinome, nes jį jau labai seniai esame neįaudisome, nes mažai būtų naudos mūsų skaitytojams.

VISIEMS VEDUSIEMS IR NORINTIEMS VESTI. AR SUPRANTATE lyties gyvenimo apsiereikimus? AR PAŽISTATE žemyninio gyvenimo pareigas? AR ŽINOTE apie lyties ligas ir kaip jų saugotis? AR NORITE žinoti teisybę apie saugąstytę, prosti-tucija, ir t. t. ? Tas visas plaibai aiškinama senesniai išleistoje knygoje Patarimai Vyrams Apie Lyties Dalykus PARASYTA D-ro W. J. ROBINSONO. Knyga didelio formato, su paveikėliais ir apdaryta. Kaina \$2.00. Reikalavimus ir pinigų siųskite šiuo adresu: J. BARKUS, Dept. B., Box 129, New York, N. Y. Knyga „PATARIMAI VYRAMS“ gaunama ir „LAISVĖS“ Knygyne, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

